

[Sigsgaard.]

gaver. Jeg tror, det er vigtigt, at man skelner helt klart mellem to forskellige opgaver på området. Det at gøre tingene tilgængelige er primært et lokalt problem, afhængigt af den lokale baggrund, hvorimod indsamlingen og bevaringen til videnskabeligt brug og simpelt hen for at opbevare tingene for eftertiden ikke bør overlades til lokal formåen og forgodtbefindende.

Det princip, der nu antagelig vil blive gennemført, når den nye fredningslov kommer, i dens § 49 om, at udgifter forbundne med ting, der findes i forbindelse med anlæg, skal afholdes af det offentlige, er jo et væsentligt princip, og det må kunne overføres også til den lovgivning, der arbejdes med her. Det så jeg også meget gerne at udvalget tog op.

På samme måde så må der skabes bedre mulighed for at bevare ting, der står i fare for ødelæggelse eller for eksport. Fru Gunhild Due var inde på det, og jeg har tilfældigvis lige hørt et lille eksempel på det: en jernalderkrukke — ikke nogen særlig stor krukke — blev solgt fra en københavnsk forretning for 3.500 kr. Det er en pris, som museumsfolk siger de overhovedet ikke kan hamle op med. Der er ingenting at gøre. Får man ikke en lovgivning her, så må man affinde sig med, at de ting havner inden for eller uden for landets grænser, men i hvert fald uden for museernes og dermed samfundets rækkevidde. Man peger fra museumsfolks side på, at det også forskningsmæssigt er et meget stort problem, at der opstår huller på den måde; der er en række ting, man mangler, og som man kunne have fået fat i, hvis folketetinget havde vedtaget en lovgivning om dem.

Naturfredningsloven går altså trods det fremskridt, den indebærer, ikke langt nok. Jeg er ganske enig med fru Gunhild Due i, at vi mangler en antikvitetslov, der gør det muligt at bevare tingene for eftertiden. Man kunne sige, at vi på det område er et u-land. Fru Gunhild Due nævnte, at i andre lande har man en sådan lovgivning, og jeg kan uddybe det med, at i Norge og Sverige har man det f. eks. — i Italien har man det også — og i Norge og Sverige afsætter man også på budgetter over offentlige anlægsarbejder midler til undersøgelse af de ting, man finder i forbindelse med de offentlige anlæg. Det er et stort problem, at få de mid-

ler, så en sådan bestemmelse burde nok også findes i vores lovgivning.

I denne forbindelse vil jeg gerne nævne nogle konkrete eksempler på de problemer, man står over for. I 1966 blev der ved Højbro Plads foretaget nogle udgravninger i forbindelse med et kommunalt anlægsarbejde, og i årsberetningen for Københavns bymuseum for 1966 omtaler Jørgen Ahlefeldt-Laurvig denne udgravning og peger på disse problemer. Han siger bl. a.:

„At ikke alle fundene kom i bymuseets eje, skyldes, at der ikke, mens disse linjer skrives, findes en effektiv lov, der med klare ord siger, at ingen privatperson må tilegne sig de ting, som ligger i jorden. Med den største beklæggelse må museerne derfor gang på gang opleve, at såkaldte erhvervsarkæologer, som går fra gravning til gravning og fra byggeplads til byggeplads, overbyder museerne, idet de afkøber arbejderne deres fund for at skaffe „varer“ til handlende og samlere af antikviteter.“

Han siger endvidere — hvis jeg må tillade mig at bringe endnu et citat fra den samme publikation — efter at have nævnt alle de meget, meget værdifulde ting, som er fundet på Højbro Plads:

„Af de nævnte ting er kun sørgelig lidt indgået i bymuseets samlinger, på trods af at vi ved, hvem der har taget tingene, og hvem der har købt dem af denne mand igen. Vi håber dog i samarbejde med nationalmuseet at få skabt klare linjer, som kan give museerne betryggende arbejdsforhold.“

Det er skrevet i 1966. — antagelig 1967, men det er beretningen for 1966 — og jeg har på den foranledning taget mig for at undersøge, om de forhold er ændret, sådan som det er antydnet her at man gerne vil have det. Det er de ikke; nøjagtig de samme forhold er gældende i dag. Privatpersoner kan tilegne sig de ting, der findes, og de kan handle med dem osv. Disse ting går altså museerne og samfundet forbi.

Den eneste lov, man rigtig har, der beskytter mod den slags — og det gør den altså i utilstrækkelig grad — stammer fra omkring 1750, nemlig danefæloven. Det var sidste gang, man kiggede på den, efter hvad jeg har fået oplyst. Det er jo ikke ret mange områder, hvor vi har en så gammel lovgiv-